

ศูนย์รับคำขออนุญาต

พิชิตวรรณ กิติคุณ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

“ยื่นที่เดียวครบ จบทุกเรื่อง” เป็นสโลแกนของศูนย์รับคำขออนุญาตที่ก่อตั้งขึ้น ณ ชั้น 1 อาคารสำนักเลขาธิการสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ. เดิม) ถนนพิษณุโลก กรุงเทพมหานคร ซึ่งศูนย์รับคำขออนุญาตเป็นอีกหนึ่งบริการใหม่ของภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพราะศูนย์รับคำขออนุญาตจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาต อย่างเบ็ดเสร็จในจุดเดียว โดยศูนย์รับคำขออนุญาตจะเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาของประชาชนที่ไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกในการยื่นคำขออนุญาตจากหน่วยงานราชการซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่กันคนละแห่ง เช่น หากประชาชนที่เป็นผู้ประกอบการต้องการเปิดร้านอาหาร อาจจำเป็นต้องเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการ ถึง 3 แห่ง เพื่อขอใบอนุญาตทั้งหมด 6 ฉบับ และอาจต้องกรอกข้อมูลรวมถึงอาจต้องเตรียมเอกสารประกอบการดำเนินการเป็นจำนวนมาก (“รัฐบาลเปิด “ศูนย์รับคำขออนุญาต One Stop Service” ม.ค. 62 นี้,” 2561) ซึ่งทั้งหมดนี้ทำให้ประชาชนที่เป็นผู้ประกอบการไม่ได้รับความสะดวก ต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางและในการถ่ายสำเนาเอกสาร ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นต้นทุนในการประกอบธุรกิจของประชาชนที่เป็นผู้ประกอบการต้องแบกรับภาระ ซึ่งการเกิดขึ้นของศูนย์รับคำขออนุญาตนอกจากจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนทั้งค่าเดินทางและค่าถ่ายสำเนาเอกสารแล้ว ยังทำให้การยื่นคำขออนุญาตมีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา และยังช่วยลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจในประเทศอีกด้วย

ภาพ ศูนย์รับคำขออนุญาต

ที่มา: ก.พ.ร. เปิด “ศูนย์รับคำขออนุญาต” ยื่นขอทำธุรกิจผ่านระบบออนไลน์. โดย ฐานเศรษฐกิจ, 2561.

จุดเริ่มต้นของศูนย์รับคำขออนุญาตมีที่มาจากมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ที่กำหนดว่า ในกรณีจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้น และให้ศูนย์รับคำขออนุญาตมีฐานะเป็นส่วนราชการตามมาตรา 18 วรรค 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 โดยให้ศูนย์รับคำขออนุญาตสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีสาขาของศูนย์ประจำกระทรวงหรือประจำจังหวัดด้วยก็ได้ โดยกำหนดให้การจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

จากมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) จึงได้จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ. และแผนการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ต่อมา ในวันที่ 14 สิงหาคม 2561 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ. และมีมติเห็นชอบแผนการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยในขณะนั้นร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ. อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเมื่อกระบวนการพิจารณาแล้วเสร็จจะสามารถประกาศบังคับใช้ได้ต่อไป (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2561)

ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้เปิดศูนย์รับคำขออนุญาตในส่วนการขออนุญาตของภาคธุรกิจ โดยใช้พื้นที่บริเวณชั้น 1 ของอาคารสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ. เดิม)* เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ. จะมีผลใช้บังคับ โดยได้คัดเลือกงานบริการการขออนุญาตของภาคธุรกิจ จำนวน 25 งานบริการ** เพื่อให้บริการในศูนย์รับคำขออนุญาต (“กรม. ไฟเขียว

* สำหรับในระยะต่อไปจะมีการขยายให้ศูนย์ดำรงธรรมทุกจังหวัด ศูนย์บริการร่วม หรือจุดบริการของภาครัฐในห้างสรรพสินค้าหรือโรงพยาบาล เป็นสาขาของศูนย์รับคำขออนุญาต โดยไม่จำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตขึ้นเพิ่มเติม ซึ่งจะเป็นการลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินภารกิจภาครัฐ และเกิดการใช้ทรัพยากรภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งสามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

** งานบริการการขออนุญาตของภาคธุรกิจที่ศูนย์รับคำขออนุญาตให้บริการ ประกอบด้วย 1) งานบริการด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม 2) งานบริการด้านธุรกิจค้าปลีก 3) งานบริการด้านธุรกิจรีสอร์ทขนาดเล็ก/โรงแรม 4) งานบริการด้านธุรกิจสปา 5) งานบริการด้านธุรกิจฟิตเนส 6) งานบริการด้านธุรกิจก่อสร้างและรับเหมาก่อสร้าง 7) งานบริการด้านธุรกิจซ่อมและขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 8) งานบริการด้านธุรกิจสถานพยาบาลสัตว์เลี้ยงขนาดเล็ก 9) งานบริการด้านธุรกิจร้านกาแฟ และ Co-Working Space 10) งานบริการด้านธุรกิจขายสินค้า online (ด้านเครื่องสำอาง) 11) งานบริการด้านธุรกิจเกษตรปลอดสารพิษ 12) งานบริการด้านธุรกิจคาร์แคร์ 13) งานบริการด้านธุรกิจคลินิกเสริมความงาม (แบบไม่ค้างคืน) 14) งานบริการด้านธุรกิจอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ 15) งานบริการด้านธุรกิจ e-Commerce (ด้านเสื้อผ้า) 16) งานบริการด้านธุรกิจการท่องเที่ยว 17) งานบริการด้านธุรกิจขนส่ง Logistics 18) งานบริการด้านธุรกิจทางการเงิน 19) งานบริการด้านธุรกิจผลิตครีมบำรุง เครื่องสำอาง น้ำหอม 20) งานบริการด้านธุรกิจการศึกษา 21) งานบริการด้านธุรกิจให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและบัญชี 22) งานบริการด้านธุรกิจการพัฒนาแอปพลิเคชัน ซอฟต์แวร์ ซือมา-ขายไป 23) งานบริการด้านธุรกิจการให้บริการสถานดูแลผู้ป่วย ผู้สูงอายุ/จัดหาผู้ดูแล 24) งานบริการด้านธุรกิจพลังงานทดแทน และขายกระแสไฟฟ้าให้ภาครัฐ และ 25) งานบริการด้านธุรกิจแปรรูปสินค้าเกษตรขนาดเล็ก

ร่าง พ.ร.ฎ. จัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต,” 2561) ซึ่งงานบริการที่ได้รับคัดเลือกเป็นงานบริการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และมีประชาชนมาขอรับบริการจำนวนมาก โดยดูจากปริมาณคำขอ อย่างไรก็ตาม ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ศูนย์รับคำขออนุญาตได้เปิดให้บริการนำร่องเฉพาะงานบริการการขออนุญาตของภาคธุรกิจให้แก่ประชาชนก่อนงานบริการการขออนุญาตของภาคธุรกิจประเภทอื่น จำนวน 2 งานบริการ คือ 1) งานบริการด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม และ 2) งานบริการด้านธุรกิจค้าปลีก เนื่องจากธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มเป็นธุรกิจที่มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าทางการตลาดจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่ยังมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง และยังเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ส่วนธุรกิจค้าปลีกเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นหลายหน่วยงาน ซึ่งต่อมา ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2562 ศูนย์รับคำขออนุญาตได้เปิดให้บริการงานบริการการขออนุญาตของภาคธุรกิจอย่างเป็นทางการ พร้อมขยายงานบริการการขออนุญาตของภาคธุรกิจเพิ่มขึ้น จำนวน 8 งานบริการ ซึ่งงานบริการดังกล่าวประกอบด้วย 1) งานบริการด้านธุรกิจรีสอร์ทขนาดเล็ก/โรงแรม 2) งานบริการด้านธุรกิจสปา 3) งานบริการด้านธุรกิจสถานพยาบาลสัตว์เลี้ยงขนาดเล็ก 4) งานบริการด้านธุรกิจร้านกาแฟ และ Co-Working Space 5) งานบริการด้านธุรกิจก่อสร้างและรับเหมาก่อสร้าง 6) งานบริการด้านธุรกิจซ่อมและขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 7) งานบริการด้านธุรกิจฟิตเนส และ 8) งานบริการด้านธุรกิจคาร์แคร์ (“รัฐบาลเปิด “ศูนย์รับคำขออนุญาต One Stop Service” ม.ค. 62 นี้,” 2561)

อนึ่ง ประชาชนที่เป็นผู้ประกอบการสามารถเดินทางไปยื่นคำขออนุญาตได้ด้วยตนเอง ณ ที่ตั้งของศูนย์รับคำขออนุญาต หรือยื่นคำขอทางออนไลน์ผ่านระบบ Biz Portal ที่ biz.govchannel.go.th และในอนาคตศูนย์รับคำขออนุญาตในส่วนการขออนุญาตของภาคธุรกิจจะขยายงานบริการให้ครอบคลุมครบทั้ง 25 งานบริการ อีกทั้งจะมีการขยายศูนย์รับคำขออนุญาตในส่วนการขออนุญาตของภาคประชาชนที่ต้องดำเนินการติดต่อเรื่องส่วนตัวต่าง ๆ กับทางราชการต่อไป (กระทรวงยุติธรรม, 2561)

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

นับจากพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2558 และมีผลใช้บังคับในวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 นอกจากจะมีผลทำให้เกิดกฎหมายกลางที่กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตให้มีความชัดเจน รวมทั้งมีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนเพื่อให้ผู้รับบริการทราบวิธีการยื่นคำขอ ขั้นตอน และระยะเวลาในการพิจารณาแล้ว การเกิดศูนย์รับคำขออนุญาตขึ้นเป็นช่องทางในการเข้าถึงบริการของภาครัฐสำหรับประชาชนเพิ่มขึ้น โดยศูนย์รับคำขออนุญาตมีหัวใจสำคัญคือ “เร็วกว่า ถูกกว่า และง่ายกว่า” ซึ่งนับว่าเป็นการมุ่งขจัดความล่าช้า ความสับสนเปลือง และทำได้ง่าย โดยประชาชนไม่ต้องเสียเวลาในการไปติดต่อราชการ

การที่ศูนย์รับคำขออนุญาตมีรูปแบบการติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร ณ จุดเดียว โดยการรับคำขออนุญาตแทนหน่วยงานราชการ และส่งต่อไปยังหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตโดยเร็ว รวมทั้งกำกับและติดตามสถานะคำขอ ทำให้ประชาชนสามารถ

ขออนุญาตจากภาครัฐโดยไม่ต้องกรอกแบบฟอร์มและส่งหลักฐานซ้ำซ้อนกันหลายชุด ส่งผลให้ประหยัดต้นทุน การดำเนินการทั้งของประชาชนและหน่วยงานราชการ ซึ่งนับเป็นมิติใหม่ของการบริการภาครัฐที่จะตอบสนอง ความต้องการของประชาชนอย่างตรงจุด และยกระดับงานราชการให้ก้าวหน้าสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ตลอดจนตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค โดยการปรับรูปแบบ และวิธีการดำเนินการของภาครัฐให้มีลักษณะที่เบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการ ของผู้รับบริการ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ในประเด็นปฏิรูปที่ 1: บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน ที่มีกลยุทธ์ในการยกระดับการให้บริการประชาชน ด้านการขออนุญาตจากภาครัฐให้เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง (faster, easier and cheaper) โดยลดการขอข้อมูล และเอกสารซ้ำซ้อนจากประชาชนผู้ขอรับบริการ และสามารถดำเนินการได้แบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) รวมทั้งสามารถติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการได้ ซึ่งหากการดำเนินงานของศูนย์รับคำขออนุญาต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ประชาชนจะได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และส่งผลถึงการวางแผน การดำเนินธุรกิจได้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม ควรมีการประเมินผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าของศูนย์รับคำขออนุญาตเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจริง และสถานการณ์แนวโน้มในอนาคตตามนโยบายรัฐบาล และในอนาคตควรมีการพัฒนาการดำเนินงานของ ศูนย์รับคำขออนุญาตให้สามารถให้บริการทุกกระบวนการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และสามารถเชื่อมโยง ข้อมูลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน โดยประชาชนผู้ยื่นคำขออนุญาตไม่จำเป็นต้องยื่นหรือส่งเอกสาร ประกอบที่เป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้ แต่ใช้เพียงเลขประจำตัวประชาชน ทะเบียนพาณิชย์ ทะเบียนนิติบุคคล หรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อเป็นกลไกในการเชื่อมโยงข้อมูล รวมถึงควรมีระบบตรวจสอบถึงความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตด้วย เพื่อให้ประชาชน ได้รับประโยชน์จากการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- ก.พ.ร. เปิด “ศูนย์รับคำขออนุญาต” ยื่นขอทำธุรกิจผ่านระบบออนไลน์. (3 ตุลาคม 2561). **ฐานเศรษฐกิจ**. สืบค้น 22 มกราคม 2562 จาก <http://www.thansettakij.com/content/327458>
- กระทรวงยุติธรรม. (23 พฤศจิกายน 2561). **กฎหมายน่ารู้ ตอน ก.พ.ร. เปิดศูนย์รับคำขออนุญาตภายใต้แนวคิด “ยื่นที่เดียวครบ จบทุกเรื่อง”**. สืบค้น 23 มกราคม 2562 จาก <https://www.moj.go.th/view/24392>
- กรม. ไฟเขียวร่าง พ.ร.ฎ. จัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต. (14 สิงหาคม 2561). **กรุงเทพธุรกิจ**. สืบค้น 22 มกราคม 2562 จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/810249>
- “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558” (22 มกราคม 2558). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 132 ตอนที่ 4 ก, น. 5-7.
- รัฐบาลเปิด “ศูนย์รับคำขออนุญาต One Stop Service” ม.ค. 62 นี้. (5 ตุลาคม 2561). **เดลินิวส์**. สืบค้น 23 มกราคม 2562 จาก <https://www.dailynews.co.th/politics/669824>
- รวม 280 ใบอนุญาตเข้าวันสต่อๆ ปีหน้า ยื่นขอออนไลน์ศูนย์ดำรงธรรม 77 จังหวัด-ห้าง. (12 ตุลาคม 2561). **ประชาชาติธุรกิจ**. สืบค้น 22 มกราคม 2562 จาก <https://www.prachachat.net/facebook-instant-article/news-233486>
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.). (3 ตุลาคม 2561). **สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับ DGA และหน่วยงานพันธมิตร เปิดนำร่องให้บริการศูนย์รับคำขออนุญาต อำนวยความสะดวกทำธุรกิจ ร้านอาหาร ร้านค้าปลีก**. สืบค้น 23 มกราคม 2562 จาก <https://www.dga.or.th/th/content/913/13024/>
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (14 สิงหาคม 2561). **มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง ศูนย์รับคำขออนุญาต พ.ศ.** สืบค้น 22 มกราคม 2562 จาก http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program23.jsp?top_serl=99329357&key_word=&owner_dep=&meet_date_dd=14&meet_date_mm=08&meet_date_yyyy=2561&doc_id1=&doc_id2=&meet_date_dd2=14&meet_date_mm2=08&meet_date_yyyy2=2561